

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 16. An sponsalia ex metu injustè incusso contracta sint valida, vel saltem obligent ex religione, si accedat juramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

incommoda, quia sponsalia fuerunt absoluta, neque hæc præcisè est iusta causa dissolvendi, secundùm dicenda postea.

§. 3. Quamvis parentes minarentur exhæredationem, tamen si impregnavit sponsam factâ sponfione vel spe Matrimonii, tenetur ducere; & quamvis leges quorundam locorum permittant tales contrahentes exhæredari, hæc tamen sunt correctæ à Jure, non tantùm Canonico, sed etiam civili, uti dicitur n. 571. Quòd si timeretur perpetua offensa parentum, *Sanch.* aliique apud *Gob.* n. 335. putant talem sponsum non teneri ducere, sed de hoc dicam n. 169. An autem pater possit filix contra voluntatem suam nubenti negare dotem, dicitur n. 572.

Q. 15. Ad quid teneatur, qui juravit se ducturum Titiam, & nullam aliam. R. Tenetur ducere Titiam: Si autem Titia renuat, potest ducere aliam, quia juramentum erat factum in gratiam Titix, quæ jus remittit: & quod dixerit, nullam aliam, intelligebat præ Titia, seu prætermisâ Titia, si ipsa vellet, *Gob. tr.* 10. n. 134.

Q. 16. An sponsalia ex metu injustè incusso contra-acta sint valida, vel saltem obligent ex religione, si accedat juramentum. R. Operæ pretium est scire, an valida sint, nam, si valida sint, inducunt impedimentum publicæ honestatis. Quis autem metus dicatur levis aut gravis, & quotuplex sit, dixi l. 3. p. 2. à n. 630. quibus suppositis,

§. 1. Levis metus injustè incussus non invalidat sponsalia, uti colligetur ex dicendis n. 649. Attamen talia sponsalia manent infirma in foro conscientix, & propriâ autoritate metum passi sunt irritabilia, uti dixi l. 3. p. 2. n. 642. ac præter ibi citatos, docent *Bonac. Becan.* nec improbat *Avers.*

Avers. q. 8. f. 4. Ratio autem est, quia cum per metum incutiens teneatur relaxare fidem metu iniuste extortam, poterit ille, qui iniuste passus est metum, revocare fidem à se datam. An autem ille saltem, qui metum incusserat, obligetur dubium est: negant *Sanch.* l. 4. d. 15. n. 5. & *Sponser* n. 150. quia putant in contractu oneroso utrimque obligante ad æqualitatem, qualis est promissio Matrimonii, vel utramque vel neutram partem esse obligatam, sed oppositum videtur probabilius cum *Aversa*, & constat saltem ex promissione simplici acceptata posse ex utraque tantum parte esse obligationem.

106. §. 2. Probabilius videtur, quod metus gravis etiam ab extrinseco & iniuste incussus ab altero etiam contrahente ad extorquendum consensus, spectato Jure naturæ non invalidet sponsalia, uti nec alios contractus ex natura sua rescindibiles, secundum dicta l. 3. p. 2. à n. 69 ubi auctores affirmantes & negantes retuli, præter ibi citatos pro parte affirmativa statim etiam *Covarr.* & *Avers.* supra: è contrà pro negativa, quæ nostra est, stat acriter *Kymer* à n. 40. Ratio est, quia quamvis talis metus imminuat artamen non videtur tollere libertatem ad sponsalia sufficientem, cum relinquat ea simpliciter voluntaria. Et cum hæc injuria maneat rescissibilis per rescissionem sponsalium, non est sufficientis ratio dicendi, quod Jure naturæ sint irrita. Et hæc firmabuntur ex dicendis n. 671.

Obj. Talia sponsalia spectato Jure naturæ poterant obligare ad ineundum Matrimonium, ergo spectato Jure naturæ sunt irrita saleem tione objecti sui, ad quod obligarent. *Probantur.* tale Matrimonium est ab initio irritum

saltem Jure positivo, uti constabit ex dicendis à n. 653. implicat autem dari obligationem ad actum ab initio irritum, ergo. *Confirm.* Nam recta ratio dicit, non posse dari obligationem ad aliquid illicitum, vel per leges impossibile, Matrimonium autem tale est illicitum & per leges impossibile, ergo. *R.* Non poterant obligare obligatione inevitabili, c., obligatione evitabili. n. nam metum passus statim posset contractum rescindere, & se ab obligatione illa liberare, si autem nollet rescindere, posset liberè & voluntariè contrahere Matrimonium: unde patet responsio ad confirmationem; nam si nolit illa sponsalia rescindere, Matrimonium erit utrinque licitum: Et simile est, si jures latroni dare pecuniam, secundum dicta l. 3. p. 2. num. 728. nam religio ratione juramenti te obligat ad dationem, quamvis latro eam illicitè exigat, & si non velis rescindere illam obligationem peritâ relaxatione juramenti, teneberis eam nunc liberè solvere, quamvis postea post momentaneam solutionem maneat tibi jus repetendi solutum.

Inst. Votum ingrediendi Religionem metu extortum est Jure naturæ irritum, quia professio metu extorta est irrita, ergo similiter sponsalia, sicuti enim ingressus in Religionem est via ad professionem, ita sponsalia ad Matrimonium. *Respondent* 1. multi apud *Busenb.* quem retuli l. 3. p. 1. n. 363. negando consequentiam, eò quòd Deus vota extorta non acceptet, homo autem acceptet promissionem extortam. *R.* 2. *n. antec.* nam si voveat ingredi Novitiatum ad experiendum, retentâ libertate postea profitendi vel non profitendi, votum valbit, uti dixi l. 4.

l. 4. n. 52. & si postea profiteatur, valebit professio, quia jam liberè fiet. Si autem coactus metu etiam ad vovendum, vel ad professionem si probet hunc metum intervenisse, professio declarabitur fuisse, saltem Jure positivo irrita.

Reliqua soluta sunt l. 3. p. 2. à n. 643. Quia autem tenendum sit de ipso contractu Matrimonii ex metu gravi contracto, spectato Jure tam naturali quàm positivo, dicitur à n. 647.

107. §. 3. Probabile est, quòd sponsalia ita iniuncta ob gravem metum ab altero contrahente iniunctè incussum sint Jure positivo invalida, sic enim videtur statui Cap. *Ex litteris*, De despons. in pub., & docent gravissimi authores cum *Covarr. Avers.* q. 4. l. 6. *Sanch.* l. 4. d. 19. n. 3. *Kugler* p. n. 34. contra *Less.* *Haun.* *Wiestn.* *Krimer* à n. 42. & alios, qui etiam probabiliter contradicunt, rectè addunt *Sanch.* à n. 5. & *Less.* l. 2. c. 17. n. 3. quamvis valida essent, posse coactum propria autoritate ab eis resilire. Dixi, ab altero contrahente incussum, nam *Krimer* n. 432. putat, si metus à tertio sit incussum, per L. 14. §. *In actionibus ff.* Quod metus causà, fieri potestatem metum passo, ut sponsalia per Judicem rescindantur, uti etiam in aliis contractibus notavi l. 3. p. 4. num. 640.

108. §. 4. Ejusmodi sponsalia ex gravi metu iniuncta non firmantur juramento, uti patet ex cit. Cap. *Ex litteris*, docentque auctores cum *Sanch.* d. 2. n. 3. Nec tale juramentum obligat, quia jus illud ab initio irritat, unde nec opus est relaxatione illius, *Azor* l. 1. c. 11. q. 14. E contra sponsalia ex metu levi validè iniuncta, essent etiam jurata, quamvis non firmarentur juramento, tamen juramentum obligaret ex religione, usque

dum relaxaretur ab Episcopo, *Sanch. n. 4. Quid*
autem tenendum sit de ipso Matrimonio per
metum extorto, si iuramentum illi adjiciatur,
dicam n. 666.

Q. 17. Quid addendum sit circa sponsalia impu- 109.
berum. R. Supponendum est ex dictis in l. 3. p.
2. n. 667. masculos esse impuberes, qui annum
decimum quartum, femellas autem, quæ duo-
decimum necdum compleverunt, uti habetur
Cap. *Attestationes*, De despons. impub. Et de il-
lorum sponsalibus addenda sunt seqq.

§. 1. Cap. 3. 4. 5. 15. De despons. impub. 110.
requiritur septennium ad valorem sponsalium,
debetque illud esse plenè ac physicè completum,
secundùm dicta n. 50. & dicenda n. 689. Addi-
di tamen hîc n. 50. non peccare eos, qui ante
septennium ineunt, quia illud nullo Jure prohi-
betur, quod enim adducitur ex Cap. 2. De
despons. impub. dicam n. 691. esse intelligen-
dum de Matrimonio. An autem tum valeant,
si malitia suppleat ætatem, dixi n. 50.

§. 2. Si impubes contrahat Matrimonium 111.
de presenti, hic contractus est quidem invali-
dus in ratione Matrimonii, uti dicitur n. 689.
attamen valet in ratione sponsalium secundùm
dicta n. 52.

§. 3. Sponsalia ab utroque vel alterutro im- 112.
pubere inita sunt valida, cum per nulla Jura ir-
ritentur, imò inducunt impedimentum publi-
cæ honestatis per Cap. *Litteras*, Cap. *Accusar*. Cap.
Continebar De despons. impub. sunt tamen sus-
pensa, quia quamprimum impubes fuerit asse-
cutus annum pubertatis, datur ei optio, vel re-
siliendi vel approbandi sponsalia, Cap. *De illis*.
Cap. *Anobis*, ibidem.